

خلاصه:

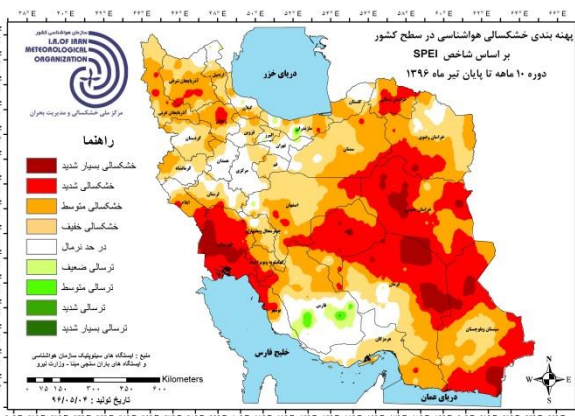
بارش سال زراعی جاری جاری کشور تا پایان تیرماه ۹۶ نسبت به دوره مشابه بلندمدت و سال گذشته به ترتیب ۷٫۵ و ۹ درصد کاهش یافته است. بیشترین کاهش بارش نسبت به میانگین بلندمدت به مقدار ۴۱ درصد در استان خوزستان ثبت شده است. از ابتدای سال آبی تا پایان تیرماه سال جاری استان های خوزستان، یزد، کرمان، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان با خشکسالی بسیار شدید مواجه بوده اند. در صورت لحاظ اثرات تشدیدکننده افزایش دما، بیش از ۹۰ درصد مساحت کشور با درجات مختلف خشکسالی خفیف تا بسیار شدید مواجه اند. این در حالی است که مدل های پیش نگری اقلیمی (پیش بینی های بیش از یک دهه)، چشم انداز امیدوارکننده ای از خاتمه خشکسالی حتی در چند دهه آتی را ارائه نمی دهند. چنین وضعیتی برنامه ریزی بلند مدت ملی برای کاهش آسیب پذیری اقلیمی در برابر تغییر اقلیم را می طلبد.

بارش تجمعی کشور در سه ماه آتی (مرداد-شهریور-مهر) - به ویژه در استان های ساحلی خزر و شمال غرب کشور- متمایل به کمتر از نرمال است. انتظار می رود اولین سامانه های بارشی موثر منطقه شمال غرب در مهر و غرب کشور در آبان نازل شود. بنظر نمی رسد سامانه های بارشی آبان ماه تاثیر قابل توجهی در نیمه جنوبی کشور داشته باشد و این مناطق همچنان درگیر کم بارشی خواهند بود.

وضعیت دمای کشور به گونه ای خواهد بود که در مرداد افزایش تا یک (در مناطق محدودی بیش از ۱) درجه نسبت به میانگین بلندمدت در نیمه غربی و بخش های جنوبی کشور متمرکز خواهد شد. در شهریور تقریباً تمامی نواحی کشور کمتر از یک درجه افزایش دما را تجربه خواهند کرد. در مهرماه گرمای هوا در نیمه شمالی تعدیل شده، اما بخش های جنوبی تا ۱ درجه با افزایش دما مواجه اند. دمای آبان به ویژه در نیمه جنوبی و بخش های شرقی-در مقایسه با نرمال تا ۱٫۵ درجه بیش از نرمال خواهد بود. استان های ساحلی خزر و شمال غرب کشور در آذر دمای متعادلی را تجربه می کنند، در سایر نواحی کشور دما متمایل به بیش از نرمال خواهد بود.

وضعیت جاری:

مجموع بارش سال زراعی جاری تا پایان تیرماه نسبت به دوره مشابه بلندمدت و سال گذشته ۲۱۲ و ۲۳۳ میلیمتر بوده است که به ترتیب ۷٫۵ و ۹ درصد کاهش را نشان می دهد. بیشترین کاهش در استان های خوزستان (۴۱ درصد) و کهگیلویه و بویراحمد (۳۴ درصد) داده است. بیشترین افزایش را استان های هرمزگان و قم با حدود ۳۴ درصد تجربه نموده اند. نمایه خشکسالی مبتنی بر شاخص SPEI کوتاه مدت حاکی از وقوع درجات مختلف خشکسالی خفیف تا بسیار شدید در بسیاری از مناطق کشور می باشد. (شکل ۱).

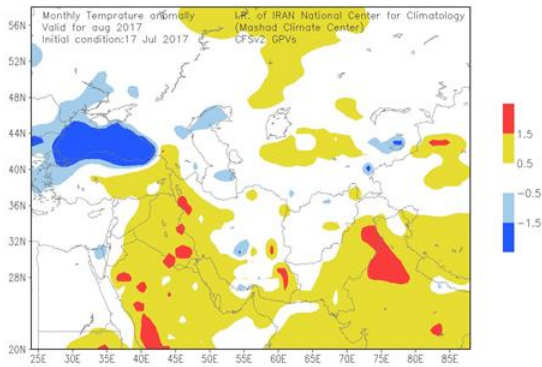

شکل ۱- پهنه بندی خشکسالی هواشناسی در سطح کشور بر اساس شاخص

SPEI دوره ده ماهه منتهی تا پایان تیرماه ۱۳۹۶ (از: مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران)

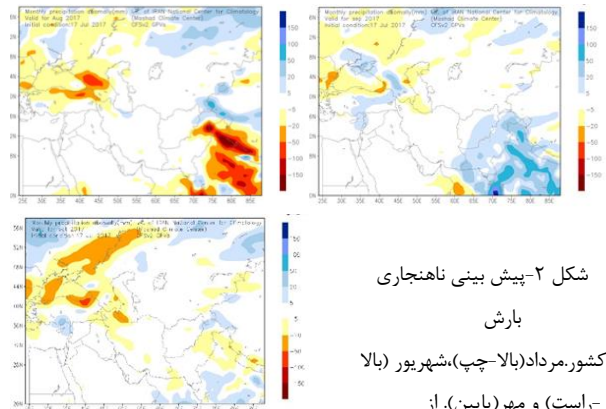
پیش بینی بارش:

در مرداد و شهریور ۱۳۹۶، تمرکز کاهش بارش بر روی حاشیه دریای خزر و شمال غرب کشور است. همچنین بارش تابستانه در جنوب شرق کشور کمتر از نرمال است. در شکل ۲، پیش بینی ناهنجاری بارش ماه های مرداد، شهریور و مهر نشان داده شده است. انتظار می رود که بارش در ماه های آبان و آذر در سطح کشور نرمال و یا حتی بیش از آن باشد. شایان توجه است که پیش بینی پذیری بارش فصل گرم کشور از سایر فصول کمتر است.

شکل ۴. پیش بینی ناهنجاری دمای هوا از دهه دوم مرداد تا دهه اول

شهریور ۱۳۹۶ (داده های پس پردازش شده CFSv.2)

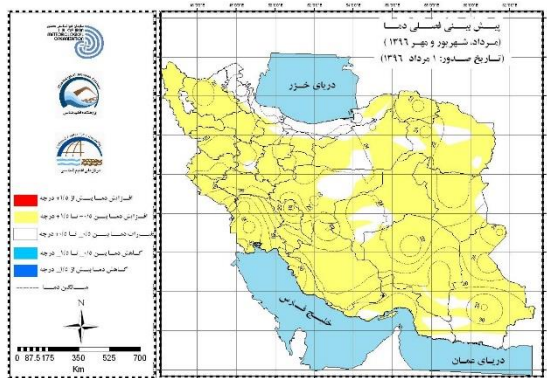
شکل ۲- پیش بینی ناهنجاری

بارش

کشور، مرداد (بالا چپ)، شهریور (بالا

-راست) و مهر (پایین). از

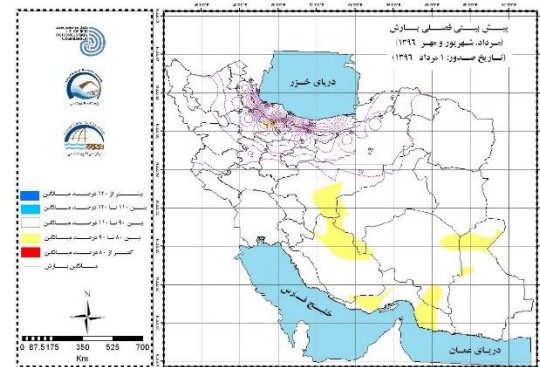
CFS

شکل ۵. پیش بینی ناهنجاری دما در دوره مرداد-شهریور-مهر ۱۳۹۶ نسبت به

بلندمدت

در شکل ۳ میانگین بارش سه ماهه آتی منتهی به مهر ۱۳۹۶ آورده شده است. همانطور که مشاهده می شود در دوره یاد شده سامانه های بارشی هنوز فعال نشده اند و لذا بارش در نواحی شمالی و غربی کشور متمایل به کمتر از نرمال می باشد.

شکل ۳- پیش بینی ناهنجاری بارش دوره مرداد-شهریور-مهر ۱۳۹۶ نسبت به بلندمدت

(داده های پس پردازش شده CFSv2)

پیش بینی دما:

افزایش دمای رخ داده در دو ماهه اخیر، در ماه مرداد قدری تعدیل شده، اما همچنان میانگین دما - به ویژه در مناطق غربی و جنوبی - بیش از نرمال خواهد بود (شکل ۴). میانگین سه ماهه دما مرداد لغایت مهر ۱۳۹۶ در شکل ۵ نشان داده شده است. مطابق شکل یاد شده دما در اغلب نواحی تا ۱,۵ درجه بیش از نرمال می باشد؛ اما در برخی نواحی محدود احتمال افزایش دما تا بیش از ۲ درجه سلسیوس نیز وجود دارد.

توضیحات:

پیش بینی فصلی کشور در انتهای هفته اول هر ماه صادر می شود؛ صحت آن برای سه ماهه اول حدود ۷۰ درصد است. تمامی نقشه ها بر مبنای ماههای میلادی ترسیم شده اند و در خبرنامه از نام معادل شمسی آنها استفاده شده است (دی=ژانویه و...). دوره آماری در نقشه های ماهانه ۲۰۱۰-۱۹۸۲ می باشد با دریافت داده های جدید، پیش بینی ها به روز شده و ممکن است کمی تغییر یابند. نقشه های تکمیلی در وب سایت های سازمان هواشناسی کشور پژوهشکده های اقلیم شناسی و هواشناسی و مرکز ملی خشکسالی در دسترس می باشند. در صورت کسب اطلاعات جدید در فاصله بین صدور دو خبرنامه توضیحات تکمیلی به صورت پیش آگاهی اقلیمی از طریق وب سایت های فوق ارائه خواهد شد.

آدرس: پژوهشکده (مرکز ملی) اقلیم شناسی، مشهد، بزرگراه شهید کلانتری

تلفن: ۰۵۱-۲۳۸۲۲۲۰۳

ایمیل: mashadmcc@gmail.com ؛ وب سایت: www.cri.ac.ir